

Obćinari kastavski!

Pozvani ste da birate novo zastupstvo, da pak ovo izabere između sebe občinsko vijeće i občinskoga glavarara.

Izbori občinskoga zastupstva su svuda znameniti — znameniti su imenito i u našoj občini. Ona je najveća i najbogatija u Istri, u njoj govore svi občinari jednim jezikom, hrvatskim. Oni bili su prvi u Istri, koji su se probudili iz narodnoga sna, koji su pokazali, da noće gospodstva tuđega jezika, nit naroda da će bit sami gospodari u svojoj kući.

To je pribavilo našo občini i prijatelja i neprijatelja. Prijatelji, naša jednodjevna braća, radovali su se i nastojali ju sliediti. Neprijateljom našega jezika i roda bila je od vjeka, i jest, trn u peti. Tajno navješćali su njoj „smrtne udarce“ — „colpi di granzia“, i prema tomu pod kojokakvimi krinkami radili.

Htjeli su ju razdijeliti, i zasijati razdor među pojedine županije; htjeli su da se občinari među sobom svadjaju, prepiru pravdaju, da tako občina osiromaši, oslabi, svoju samodržnost izgubi. Svajadobno pustilo se je, da u upravi zavladala nered, da se pak u zgodno vrijeme zastupstvo raspusti. Skoro bilo se je pokazalo, koje svrhe, protivne našoj občini i našoj narodnosti, se je imalo.

Nije se uspjelo. Njihove namjere razbile su se o poštenje i željnost občinara i o slozan njihov postupak. Kušalo se je narivavanjem činovnika, tuđih po jeziku i čuvstvu; htjelo se je, da občina svojim mliekom doji guje, koj bi njoj raztrovale život.

Odlučnim postupkom našega zastupstva, zagovorom naših muževa u kraljevom Beču, razpršilo se je neprijateljje. Pravica nasladala je nad nepravicom.

Kušalo se je i tretjimi, upravu paklenskim načinom. Rovalo se je kod puka, huckalo, varalo i zavadjalo ga, lagalo mu sako jako. I puka bilo se je diglo proti vlastitim svetinjama, proti vjeri i narodnosti, i napadalo na svećenike i učitelje, glavara i zastupstvo, činovnike i zaslužne občinare.

I taj paklenski pokušaj proti našoj občini osujetilo se je svijestju većega dijela pučanstva, odlučnostju zastupstva, zagovorom vjernijih muževa.

Očiti, često teški i nasilni napadaji na občinu, prestali su. Možda se je već onda zasnovao novi, tajan, težko opuzi način — — — — —

Sve što dalje više čulo se je prigovora proti raznim nepravilnostim u upravi, imenito sada već pokojnoga glavarara.

Prigovaralo mu se je već prilikom predprošlih izbora. Kod sastanka u Matuljima bilo se je ipak odlučilo kandidirati ga za glavara, i to obzirom na njegove zasluge od prije, i zato što se njegovih mana nije pripisivalo nit zloj volji nit zlim namjerama njegovim, nego stanovitog bezbrižnosti i dobroćudnosti njegovoj. Postavilo mu se je v bok nasamo poštenje nego i izkusne i odrješite savjetnike i zastupnike.

Ovi su nastojali odvratiti ga od svakoga zla koraka, i prigovorili su mu, i oštro, kad je trebalo. On jih je žalibože sve naraje slušao, i počeo se sve više držati onoga, koj je htjeo s njim zavladati.

Prilikom posleđnih izbora, prije tri godine, kušalo se je tražiti načine, kako bi se već unapried daskočilo nepravilnostim u budućee, i sazvalo u tu svrhu sastanak u Matulje.

K tomu sastanku bio je pozvan i blagopokajni glavar i obećao doći — al nije došao. Tad se je najsjajnije vidilo, da već nije sam svoj gospodar, da je drugi njim obladao. Tim je nastao razdor među občinari, koji žalibože i danas traje, koj se je kasnije uzalud nastojalo odstraniti. Sve bolimo i svi valja da radimo da prestane, te da najbitiji među boljimi preuzmu upravu občine u ruke.

Prije tri godine biralo se je zastupstvo pod geslom „mi ćemo stare“; u istinu izključilo se je iz zastupstva 23 stari biva zastupnika, i među njimi navlastito one, koji su znali i bili voljni prigovarati nepravilnostim i osobam, koje su jih počinjale.

Stanovit čovjek da je rekao, da je morao na to raditi, da spasi sam sebe, da pak bude, kako da je također rekao, i glavar i vijeće i zastupstvo.

Mi nismo stajali da li se je tako samo iz vlastitoga nagona radilo ili i u svezi sa činbenici izvan občine. Stalno je da se talijanske, nam sasma protivne novine, bile javile posle onih izbora, da je pohjedila „umjerena slavska i hrvatska stranka“, da su se nad onimi izbori radovali naši najveći protivnici.

Novi zastupnici, dobri domoljubi, nisu stalno znali, komu je njihov izbor ugodan, nit s kim u svezi se je tako radilo.

Te svezi u ostalim mogla bi potvrditi razna putovanja stanovitoga čovjeka u Poreč, Trst itd. na trošak občine, dolazak javnoga službenika, zagriženoga protivnika našega naroda i njegovih svetinja, u našu občinu, kao i svojdojne priprave za dolazak drugoga javnoga službenika, isto tako zagriženoga i mnogo pogibeljnijega protivnika našega naroda i svega što mu je sveto.

Sa stran občinske uprave postupalo se je kuko nikad prije.

... il u služuju opetovanja vrijeme, neka to javi odpravništvo koju.

je je ovieća, tu čo Jednom bit i ploda radosi i slavu Hrvatskoga roda.

trajnjmo daklo Ja vas svjntujući, vi, rode, moje, Svjeto slušajući.

lo se samo talijanski jezik. ojalno se potlanjani občine. atske škole pretvaralo se je ske; na novo se je ustrajalo talijansko.

ilo se novac većinom u ta- vrhe. alo se knjige, koje su se tru- izati, da je Istra pokrajina

lo se o tom u novine. Pi- ako u Rimu, u Milauu, pak

lih je usljed toga vjerovalo tra sbilja talijanska, i pjeke i napravilo zadnjih dvadlodo

kud najodnom Hrvati u Istri e u čudu sad jur pokojni r- uo Beču, kad jih je naš zast- i- do put spomenuo.

ih u rleci Jordanu kupaju; na- zdravstvenog gledišta osobito rudra promislmo li, da Jordan- na mjestu gdje u mrtvo more- radoše sav svoj život sprovdjati inah, živiđi o milosti i darežlj- losrdnih ljudih; postupak dolsta- ni, al ako se sjetimo, da guba u- ja nebijaše ništa drugo nego za- syphilia, alična ili istovjetna sa- kijevo“ koje se jedva danas u- stljevom veku pričešnjem žanitbe njem (izoliranjem) izkoreniti na- o ne možemo van diviti se tako- dravstvenoj opreznosti muževa- lkonu.

bolaskih i mudroslovnih knjigab- o, da ni kod starih Grkaka ne- a znanost u manjoj mjeri njego- vana. Otac medicine, stari Hipokrat- epije poput žarkog sunca trakove svo- jeg medicinskog znanja na svojo sup- manike i na potomstvo. Njegovo djelo- zraku, vodi i predjelih: njegova

površno sudimo. Zdravoslovlje je jedna o najstarijih znanosti; njezini koreni sižu čak u najdavnija vremena starog zakona. U dane kad je Mojsija svoj potišten narod u obećanu zemlju vodio, svojim čarobnim štapom iz pećine vodu doizvao te na gor- (III. knjiga, 18. glava) i o jelu i piju (III. knjiga 11. glava) govori: „Sve što dieli parkeja i sve što prežvače, možeš jesti.“ Svi ljudi, kako nam je znano, imade raz- diejenu kopito al neprežvače, stoga za- brađuje Mojsija židovom braniti se njezi- osam danah. čita se u mojsijevim knjig- imadu se takvom bolešću (Synhilia) oku- ženi, svećeniku koji ranu leći predstaviti- to ako se rana u- put osam danah ne- izliječimadu se o- aloza pučanstva odje- lit. „Stabež živ- laže, da se svakih to-

Tužni naši župani nisu ni sanjali, da je taj gospodin u najjužnij svezi sa onimi, koji danas sa glavarstvom občine ravnaju, da je u najjužnij svezi sa onim, kojega su predsjednikom birati dali. Već ono popodne bili su zajedno i tako uvijek svakoga dana ako četo i na samom občinskom glavarstvu.

Svakomu i najmanjemu broju izbornika je slobodno zastaviti se u izborni odbor. Nebiva pako, da se ga sastavi službeno i od službenih ljudi. Iz svega se vidi, da se radi i nepravilno i pristrano pod samom službenom mantijom.

Svuda po svijetu, gdje god se izbori obavljaju, brinu se sami izbornici za takove stvari, i izabiru u tu svrhu izborne odbore. To je već u naravi stvari, a da se je neima priuštati občinskom glavarstvu nit njegovim podređenim, dokaz je i spomenuti postupak glavarstva sa oglasom o izloženih izbornih listinah, i postupak kod sazivanja ljudi po županijah da predlože zastupnika. Mi smo posle za to, da se ljude po županijah susleda koga žele po zastupnika, al smo takodjer za to, da se to ima dogoditi posve neodvisno od glavarstva i njegovih podređenih.

Neodvisno od onoga i ovih imadu se izbori obaviti, i naročito zastupnici predložiti.

Mi ćemo jih predložiti za svako izborne, tjelo posebice, i dati tiskiti listice, koje će svaki izbornik moći od nas kojega dobiti. Kod postavljanja predloženika nastojali smo da bude po mogućnosti svaka županija zastupana, i da budu županije zastupane po onih, koje izbornici županija žele. Njihov broj popunili smo obzirom na sjelo občinskoga glavarstva i na napredak občine.

Kod toga predlaganja, kao i kod svega našega postupka, vodila nas je i vodi želja, da bude novoizabrano zastupstvo izražaj volje puka naše prostrane i na glasno občine, da dodje do sloge medju obćinari, kako to iskreno svi čestiti obćinari žele, da bude zastupstvo doraslo svim zaćećam koje ima vršiti, i da obavlja savjestno občinske poslove na čast i korist, občine i obćinara.

Naši suobćinari!

Kako smo kandidate postavili bez obzira na dosadanje dvie struje u občini, da li je najima jedan ili drugi spadolao k jednoj ili drugoj, tako pozivamo sve izbornike bez razlike, da glasuju one muževe, koje smo postavili za kandidate.

Predlažemo jih, osvjedočeni da će se brinuti za dobru i poštenu upravu da će znati i htjeti čuvati i braniti skupna, duševna i tjelesna dobra obćinara, našu starinu, koju su nam naši stariji ostavili, svuda i svugde i pred svakim.

Mi jih predlažemo, na vas je svih da budu izabrani!

Nije dosta da ste jih predložili medju sobom, nego valja da dodjete birati i one koje ste sami predložili i one koje su drugi predložili u Kastvu.

Dodjite po mogućnosti svi one dane, za koje ste k izborom u občinski pred pozvani. Nežalite jednoga dana, neće bit izgubljen, bit će za dobro i Vas pojedinca i ciele občine.

Neslušajte na Vašu škodu plaćeno ljude i smutljivce i nedaajte se od njih varati.

Neglasajte za propale gospodare, jer koji nije vriedan sa svojim dobrošpodariti, neće ni sa občinskim.

Neglasajte ni za one, koji neimaju nikad domaće novine, nego uvijek samo tuđe, nam protivne, jer će vas izdati.

Činite svakoji svoju dužnost, i Bog će pomoći!

U KASTVU, dno

1895.

Izborni odbor:

NAŠA SLOGA

POUCNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokrvači“ Mar. Pol.

— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: CORSIA STADION N. 12. —

Nepodplatni se dopisi ne tiskaju. Priposilana se plama tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglas od 8 redaka stoji 60 novč. za svaki redak više 5 novč.; li u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šljku poštarakom, s pripisom (saasno postalo). Ime, prezime i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dodje na vrijeme, neka to javi odpravništvu u otvorenu plamu, za koje se ne plaća poštarina, ako se izvana napiso: »Reklamacija«. Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju.

NAŠA SLOGA ISTRANOM

na mlado ljeto.

Istrani, Istrani,
Ovonula grano,
Naroda hrvatskog
Pleme odabrano.

Potnaesto vam ljeto
Već pod krov dolazim,
Kako mati djeću
Čuvam vas i pazim.

Moja sto vi dike,
Moja sto vi nada:
Kada djeću trpo,
Tad i mati strada.

Protivnici jedni
Vaši su i moji;
Al se Hrvat nikog
Do Boga naboji.

Što je pravo, mora
Jednom da pobiedi,
Pa bit će i vašoj
Najzad konac biedi.

Ovonula grano
Opet prolizala,
Preko svake nade
Bujno procvjotala.

Gdje je ovieša, tđ će
Jednom bit i ploda
Na radost i slavu
Hrvatskoga roda.

Ustrajajmo dakle
Ja vas svjatujudi,
A vi, rodo, moje,
Svjoto slušajudi.

Poziv na predplatu.

Pozivljemo svonaše prijatelje, da se izvole čim prije oglašiti na novu predplatu.

Predplata za inteligenciju i sve one, koje je Bog obilatioje nadarilo, iznašati će 5 for. na godinu ili for. 2 i 50 noč. za pol god., jedino za se (tako obaljena je ta ctena na godišnja for. 2 ili for. 1 za pol godine.

Novci nek se šalju administraciji „Naše Sloge“ (Corsia Stadion 12.) i to najjeftinijim putem, t. j. poštarakom naputnicom.

Ovom sgodom opominjemo jošte jednom sve

Podlistak.

Povjest i razvitak zdravoslovja (Higiena) kod starih narodah,

piše dr. Frane Mandić.

Zdravoslovjem zovemo onu granu medicinske znanosti, koja nas k stari do brostania volit te nam predložuje postanak bolestih i od ovih nas čuvati nastoji. Higiena bdiše nad zdravljem pojedinca i cieleog čovječanstva, kažem, cieleog čovječanstva jer makar i pojedinac svoje življe živno na posljedku dodja to ipak u korist cieleog ljudstva.

Medicina u užjem smislu, bavi se poznavanjem i liečenjem bolestih; Higienu kao podloga cieleog medicinskog znanja. Imade samo zdrava čovjeka pred očima i zdravim ga nastoji uzdržati; zovemo ju stoga punim pravom: »Klinika zdravog čovjeka«. Znanost toll važna i po-isljiva, nalazi se žilibože još na tako nizkom stepenu, u kolikvoj svojoj razvitku, da bi čovjek i nehotice povoljst razvika; ta grana neimade prošlosti, ona se jedva iz zamekta pojavila. Ljuto bi se prevarili, da ovako površno sudimo. Zdravoslovje je jedno o najstarijih znanostih; njezini koreni sižu čak u najdavnija vremena starog naroda, u dane kad je Mojsija svoj potišten zakon, u obećanu zemlju vodio, svojim narobnim slapom iz pećine vodu dozivno te, na gor-

naše ljetočnje i prijašnje dužnike, da učine svoju dužnost, jer je nepošteno list primatia ne plašatiga. Koji nam ne pošalje svoje zaostatke, tomu nećemo slati u buduće lista i biti ćemo prisiljeni, predati ga sudu.

U Trstu, 15. Novembra 1883.
Uprava „Naše Sloge“.

Na razstanku s godinom 1883.

Češće smo već rekli kako je naš narod u Istri stoljeća i stoljeća pod tudjinci stenjaio.

Do ovoga vieka ipak si je sačuvao svoj materinski jezik.

Osim pešćice Talijanah, ostanakah mljetačkih, u njezinih gradićih

prema zapadnoj obali i osim onih na toj obali, Istra još godine 1848. bila je čisto hrvatska odnosno slovenska. Pa tko se nesjeća kako se je to godine u Pazinu i cielej Istri pjevala pjesma: »Još Hrvatska ni propalala«

Došla su druga vremena. Nastalo ustavno doba. Hrvati nisu imali, nisu mogli imati, svojih izobraženih muževah, svjestnih Hrvatah, koji bi bili mogli odoljeti muževom odgojenim u Italiji i opojenim duhom talijanštine.

Ovi posljednji dobili su vlast u ruku. Talijanski ili talijanaški sabor i odbor radili su u prilog Talijanom i talijanstvu.

Radilo se kao da se je u talijanskoj pokrajini.

Nit istoga zakona nije se oglašivalo jezikom većine pučanstva.

Rabilo se samo talijanski jezik. Nastojalo se potalijaniti občine. Hrvatske škole pretvaralo se je u talijanske, na novo se je ustrajalo većinom talijanske.

Trošilo se novac većinom u talijanske svrhe.

Plaćalo se knjige, koje su se trudilo dokazati, da je Istra pokrajina talijanska.

Pisalo se o tom u novine. Pisalo se tako u Rimu, u Milanu, pak i u Beču.

Ljudih je usljed toga vjerovalo da je Istra sbilja talijanska, i teke neg ju je napravilo zadnjih dvadsto godinah.

»Odkud najodnom Hrvati u Istri zapitao je u čudu sad jur pokojni ministar u Beču, kad jih je naš zastupnik prvi put spomenuo.

lako danah u rjeci Jordanu kupaju, noredna su zdravstvenog gledišta osobito važna i mudra promislimo li, da Jordan nevladito na mjestu gdje u mrtvo moru utiče, mora isto u tolikoj mjeri sumporiti, soil sadržuje, da, kako sveto pismo kaže: »nit riba u njem živi može, nit se ptica preko njega preliti usudjuje«. Koli su vriedni zdravoslovi naši protoci bili, vidi se jasno iz strogog načina kojim su sa gubavim postupali.

Tim nesretnikom nesamo što bi za branjeno običli sa sugradjani, već izvršeni ruglu i sramoti, kiši i svakojakom nevrjetu moradoše sav svoj život sprovdjati izvan zidinah, živeći o milosti i dare žiljivosti mlodradnih ljudih; postupak doista nečovječan, ali ako se sjetimo, da gruba i staro doba nebižalo ništa drugo nego zastarjela syphilis, silčna ili listovjetna sa našim »škrljavo« koje se jedva danas u 19. prosvetljenom vieku predjenjem žentih i osmilj-njem (zollranjam) izkoreniti nam umilo, to ne možemo van divit se takoj strojoj zdravstvenoj opreznosti muževah starog zakona.

Iz medicinskih i mudroslovnih knjigah doznajemo, da ni kod starih Grkah nebižalo ova znanost u manjoj mjeri njegovana. Otac medicine, stari Hipokrates, slijpe poput žarkog sunca trakrove svojeg medicinskog znanja na svoje suplj menike i na potomstvo. Njegovo djelo: zraku, vodi i predjelih njegova

I sami Slaveni, i oni monarhijo, malo su ili ništa o njih znali.
I Hrvatoh bijaše, koji jih nisu poznali.
»Tužna Istra«, »jedni istarski Hrvati«, »kad će njim nastati bolja vremena«, bili su uzklci, koje se je kadgod od njih čulo.
Medju tim su neki istarski rodoljubi, stanujući većinom u Trstu, zasnovali i počeli izdavati »Našu Slogu«. Ona je tiho i lagano al postojano radila oko probudjenja i osveštenja hrvatskoga naroda u Istri.

Mladji istarski Hrvati pridružili se starijim, prionuli uz »Našu Slogu«. Napisao se po koji člančić i drugdje. Napisala se i po koja knjižica. Širila se knjiga medju rodoljubu u Istri, a ovi znali ju priljubiti narodu gdje više gdje manje. Ustrojila se i po koja čitaonica. Bilo je i taborah. Došli izravni izbori, a istarski Hrvati su bar jednoga sveoga muža poslali u carevinsko vijeće. Naš glas čuo se i u Beču. Za istarske Hrvate moglo se saznati i izvan Istre.

Hrvati Istre budili se i bude se sve to jače uspor svim protivština, na radost svih Hrvatah, na strah protivnikom, a na sramotu onih koji su trubili da jih nejmaj.

Groznicna bila jih je strosla još godine 1882., kad je naš čovjek bio izabran u zemaljski sabor sa 60 glasovah proti 13 koje je njihov dobio. Taj izbor sam uništio je njihov tvrdnju, da je zapadna Istra talijanska. Povodom već samoga toga izbora pobojali su se za svoju vlast i za obćeniti novac kojim samovlastno gospodare. Nadošao je i zakon, kojim se je proglasila valjanost hrvatskoga a kod sudovah. Protivnici upoli su netom minule godine 1883.

U sredstva, da budu izabrali ljudi u zemaljski sabor. Ča rignalo su se laži, klema i naše ljude, osobito na one malo birati. Proti njim nebo i pakao u pomoć. Ni krivo dojavljivalo se iverom, dočak, zaklanjuc, i se jih premjasti.

glasom dovikivalo se izirana hrvatska stranka ju šoljad da se proti

vanjo po zemlji, u pojedine obćine dao se je zemaljski kapetan, zemaljski inžinir, zemaljski računarski činovnik i mnogi drugi.

Novac, podkupljivanje, gostbu, dugovi, groznje dužnikom, laži, varke veliku su ulogu igrala.

tika (umjerenost) kod težkih bolestih daje nam pojam o bistromu i učenosti toga zastupnika grčke medicine, koji je privoslovje više cilenio negoli svu u praktičnu medicinu. »Mnogo je oštetit prepričat nego lečiti ju — bi čestotvojim sugradjanom »drži uge tople, glavu stidenu a probud ude redovito studen, pa se neboj

tarih knjigah učimo na kojem se slave nalazilo grčki grad Sparta u zakonodavca Likurga. Jedo, svukot i običaji jednokvaše se osobitnom jednostavnošću i jednodušću kod svih staljibah.

»Crna čorba (juh) bijaše svakdanjim i skoro jedinim jelom tog žilavog naroda. Po navršenoj 7. godini, ojeen bi roditeljem oduzeta te na državno troškove nečuvnom strogošću u podnašanju glada, žedje, studeni, vudne i bolestih uvježbana i u isti podučavana; slabušna i krizicu izlagana na planinah gladi i son ho zahtjevaše, da se iznemoraštaju na put stano, drže se one i u zdravom tlelu zdrava dušnje; i sastojala država od samih hrastih državljanah. Spartanac hrlilo uz pjev i glasu, okrunjen kao da »rovanje.
»Pril nadzornikah (Ephorah) bitri se dom bitit nad izvršivanjem tog

Po Poreču, za cieleu Istru, ravnal su se njihovi pristae u pojedinih kotarih i obćinah.

Protivnici su u većini kotarah, bilo kako, pobjedili. Al i oni čuta, da je to bila Pirova pobjeda. Još jedna takova oni propadoše u svojoj nemedjašenoj vlasti.

Poslje sto i stogodišnjega robovanja naš je narod zametnuo prvu osbiljnu borbu sa svojim: zakletimi neprijatelj. I borio se od Podgrada do Promonture i na otocih, od Pirana do Voloskoga i Labina. Borio se po svih kotarih, skoro i po svih obćinah za svoja svata prava.

U Voloskom kotaru, sva obćine, bez iznimke, dokazale su, da je tamo tudjinstvu za uvijek odzvonilo. Jednoga zastupnika je doista sabor izključio, al on jako budo htjeo, ili njemu sličan bit će opet izabran.

U Lošinjskom kotaru krivo se je tumačilo zakone, bojalo se je javnosti izbora, ništalo se je nepovoljno izbore izbornikah. Prosvjed išli su na namjestništvo, ministarstvo i na sabor iz više obćinah. Prosvjed krčko obćine potpisala je većina biračah. Zastupnik Laginja prikazao je cielei postupak saboru i svakomu komu je drago upoznat ga. To, što nit namjestništvo nit ministarstvo neodgovara ničim na prosvjedo, to što je sabor potvrdio izbor gg. Elušaka i Bolmarčića, neuništjuje nit neumanjuje činjenicah navodenih u prosvjedih a izvešicnih po redonom gospodinu zastupniku. Izbor Lošinjski ostaje kao primjer uzor-ustavnosti devotnaostoga vika; ostaje dokazom, kako se je s Hrvati Istre god. 1883. postupalo. Hrvatom Istri, imenito onim kvarnorskih otokah, koji nisu se još nikad tako junački ponili kod izbora, bila je to najbolja škola, a nastojat će da i njihova djeca i njihovi potomci od toga koristan nauk crpe. Svaka sila do vremena, a Bog, pravica do vika.

U Koparskom kotaru bilo je ljuto borbe. Slovenske obćine osvjestlale si lice. U dvih hrvatskih, podlegli su naši, al ne boz borbe. Hrvati Buzešćino kao takovi stupili su za prvi put na bojno polje. Uspjoh bio je prilicna prema okolnostim u kojih se nalaze i prema moštarijam koje se je proti njim upotrebilo. Pobjeda u tom kotaru bila je na našoj strani. A tu pobjedu nimalo neumanjuju izmišljene nezakonitosti protivnikah, koji su i u saboru izmišljotine za istinu uzeli i izbor uništiti.

To uništenje izbora na temelju izmišljenih razlogah najbolje kaže, kako se protivnici naših ljudi u saboru boje. Sama dva probudjena sela i pojedinci iz ostalih pazinske obćine, činili su strepiti protivnike cielei dan. Prouzročili su izbornu borbu koja je trajala od 9. ure u jutro do 3. poslije ponoći. dakle ništa manje nego 18 urah. Što će biti, kad se sva probude? A tomu neće se mnogo. — U Labinjštini propali su naši za dva glasa. Dosad bio je tamo barun Lazzarini svemoguć rad svojih posjedah. I sud samo osobni obzir na njega, tegnuo je na protivničku stranu. — Tinjanski Hrvati ponesli su se junački uza sve iznimno i nečuvano stanje u kojem se je nalazila uprava njihove obćine. U Zminjšćini su naši malo učinili. Bojljunci odnesli su pobjedu.

Izvanjski obćinari puljski, za prvi put u borbi, pobjedili su. — Bili bi oni Vodjanske, da ne bijaše izduje jednoga Krnjela. Žestoka borba razvila se u Barbanu. Uza sve silne agitacije, uza sva zastrašivanja, obećanja, novac, uza sva gospodu iz Vodnjana i Poreča, protivnici jedva su sa nekoliko glasovah pobjedili. Zemaljski sabor dobio je prosvjed, a hrvatski naši izbrojili abito se protiv kojim nije

rekao, a ipak izbor potvrdio.
I Hrvati porečkoga kotara, koje se je već za zamisle držalo, pokazali su da živu. Ljuto bijaše kralešvo u Vršaru. — U Poreču samu, tom sjelu talijanskim mogućnikah, protivnici Hrvatah pobjedili su samo za jedan glas. I to varkom mjonjivajuć listice našim ljudem, i grozeć se da će nastati vojska, ako budu naši izabrani.

Da, da, gospodo Latini, nastati će vojska i nastala je. Mi je nismo izazvali. Nikad veseliji, nego kad bi bio mogao naš narod mirnim putem dobiti ona prava koja ga idu po božjih i ljudskih zakonih. Nedobiv. jih, narod se mora boriti. Ako se gospoda boje da neće već tako lagodno živiti, da si već neće toli lahko nit kose nit lonce napunjivati, ako se u obće boje za svoje protibke, želje i nakane, tomu narod nije kriv. On nemože ništa izgubiti, al dobiti može i mora!

Pomozi Bog!
I ti mili nam hrvatski narode po Istri, postoj u borbi koju si zametnuo godine 1883. proti svojim suvražnikom!

To je, što ti želimo početkom godine 1884., znajući, da ćeš se samo tako osloboditi pijavicah tvoje krivi, mrziteljah tvoga jezika, tlačiteljah tvojih pravah, protivnikah tvoga napredka i blagostanja; znajući da će ti samo tako bit sretnija nova godina i sve koje joj budu sliedile!

DOPISI.

Na otoku Cresu dne 28. decembra 1883.

Zdravo nam mila »Naša Sloga« i mi te iz našeg kralnog Cresu, pomladjenu podostručenu radostni i veseli pozdravljamo; Kad si se prvi put u biali svet pomollu, kad si prvi put našimur puku u Istri progovorila, ti nas još onda silno razveselili al kad si nam na koncu svoga 14godišnjega života poručila, da ćeš dođude godine svakoga četvrtka izlaziti, ti nas baš užititi! I pravo je, da se s četinstvom oprositi a u mladost zaploviš, i pravo je da svojom 15. godinom zajediš, jer se neprijatelj našega hrvatskoga puka množe, jer se kunu, da će nam Istru potaljanšiti, da će nas »šćave« zadržati, da će nas »vrlane« skončati. Zar mislite mi li čitatelji, da nekane, to naši dušmani i na našem Cresu i Lošinju? Evo vam u kratko doklazu:

Poviestinca, ta učiteljica života, kaže nam odto, da su još u stara vremena nastanili se Hrvati na Cresu, da su hrvatski naseljenici osnovili na Lošinju »Velo i Mulo selo, da su Hrvati malo pomalo izišli iz glasovitoga a sada razorevoga Osora lutinskih živalj, da se je već iz pomilla. Al da nas to i poviestinca neudi, zar mi nejmamo živih i jasnih dokazah, da je narod i vlastelci i koparčke ruke na naših otocih čisto hrvatskog porijekla? Prezmjena naša jamče, da su ovdje sve sami Hrvati. Praberli jih brate, pobroj jih. Al ćeš se uvjeriti, da su ona u ogromnoj većini hrvatska. — Jezik našega puka veli li, da ovuđu živu puki Hrvati, i to baš stari Hrvati. Mi smo osvjedočeni, a to će i ako Bog da naši jezikoslovci bistro dokazati, da se možda nije nigdje u našoj domovini čakavsko narječje čistije očuvalo nego li na kvarnerskih otocih: ugodan je govor radi svoga starog naglaska, hip je radi svojih osobitih obilka, a bogat radi svojih starinskih rieči, rukovih čes zabnam drugud truziti. Pučte naše pjesme što ne se po naših selih iz veselih grlah naših seljakah ore, a što ne se ore još i po gradovih uzprkos blesnoj tuđinšlini, dokazuju i silepcem, da je ta mladost stono jih pjeva, čisto hrvatske krvi. Naše orkve, u kojih se hrvatski molli, hrvatski propovjeda, a na mnogih mjestih hrvatski i mlai i pjeva, same ti govore, da su to Hrvati, stono jih pohadjaju. — Nosiđu našega puka ovdje ga za čista Hrvata. Naši muškarci i naše žene kite svoje najljepšanje ruho sve samo našom trojom objubijenom hojom crveno-bjelo-modrom. Drugih bojah vnu te troje na njih opaziti ne-češ. — Narodi naših gradovah i naših selah av vatski li baram pohradni, ali gradskih ulicah i raznih predelah i Lošinju, svjedocah, da u tih gradovah i u Lošinju, imena ze niti Hrvati a ne Talijani. Imena ze

ogradah i orancah, imena vedno rtoz zaljavah i morskih dragah i govore, va da su ovi zemlji morali Hrvati a ne dr napuštiti i obraditi. — Naša »dakle« otoka, od sumovite Porozine do pitom, Iovika, od ubavog Plavnika do čarobne Sušaka, vapuju sa toliko glasovah, koliko je na njih gradicah zemlje, sa toliko grlah, koliko je pleska pokraj njihovog plavog mora, vapuju da: ovdje živ Hrvat, Hrvati ovdje žive!

Pa ipak! Ipak naši neprijatelji htjeli bi, da mi nebudemo Hrvati, sile nas, da zatajimo naš rod, naše porijeklo, da se izvrgnemo u što mu drago, samo da ne rećemo: Hrvati amo. Pak zato nam oni naš hrvatski jezik preziru, zato nam oni sve talijanski pišu, pak zato nekad, da se naša djeca u školi po gradovih uče svoj jezik, pače nepodušćaju joj nit prekriziti se nit »Oče naš« izmolit u svojem hrvatskom jeziku, u kojem ih to doma majka naučila. Zato naši neprijatelji neče, da izberu u svojoj obćinskoj reprezentancu nit jednoga, jedinoga vanjskoga čaykca, već sve same gradjane, i to takove koji neće, da znadu za naš hrvatski jezik i za naše pravice. Zato nam oni brane da nebiramo u vrijeme izborah naše ljude. Zato nam oni mrze i proganjaju naše rodoljube, navlastito svedenice, bili oni i sveti, jer s pukom držje, i jer bi htjeli, da se svakomu pravica kroji, dođim hvale i kade ona pope, koji a njim držje, pak bili oni i najgorji. Pak zato nam oni . . . al nećemo danas dalje. Nećemo danas oledelaniti sve nopravice što se i na naših otocih nnešmu hrvatskomu puku nanašaju, već mi danas pozivljemo sve rodoljube na slovan rad. Neprijatelji naši urotili se protivna nam, sve sile reć bi da su u zadnje vrijeme napeli, da nas unište ili barem, da nas premjese u Talijane. Dakle za ljubav božju nestojmo ni mi prekrštenih rukoh. Pokazajmo svakomu, da smo mi potekli od slavnoga »hrvatskoga« roda i plamena, koje ne je uvijek bilo na braniku naše svete vjere, koja ne je toliko puta krvcu svoju lievala za našu moguću vladarsku kuću. Pokazajmo našim neprijateljem, da mi ništa neptamo van što nas ide po Bogu i zakon — da nam se samo pravica kroji. S druge opet strane, neka naši kršni otocani upru u teleni »rad«, Ove naše pusto i vednom strine prediele, ljudi boži zaandimo vinovom lozicom, sladkom smokovom i pitomom maslinou. Zaljubimo se svi u trud, da nam se kuće podignu, da da nam gospodarstvo počevte, pak da nebudemo uvijek dužni i tako svakomu suzaji.

Zi pak mila »Naša Sloga« budi nam savjetnica, al nam budi ote sada pomakljena, i ljubezovni majkom, kojoj ćemo probiđivati sve naše i radosti i žalosti. U to ime pomoz Bog!

POGLED PO SVIETU.

U Trstu 9. januara 1884.

Nakon t. j. u vri cah, nutarnju da počiva. Stra slednjeg zasjedanja, i sami Niemci liov bili u »sviet« raztrubili, a stvo Taaffe-ovo uzdržano, prijio morati ustupiti mjesto ma stvu njomačkih hovičaroh, ti neza voljnici, povukli su robove u »se veđ sami izpovjedaju, da je još da daleko ono vrijeme, kad će njih opet zapast sreća, da usreće nenjomačke naroda Austrije.

Hrvatski sabor otvorip se u drugoj polovini prošlog mjeseca. Novi ban predstavio se saboru obećav, da mu je glavni zadatka uesti u zemlju rod, rad i zakon. Sjednicah bijaše nekoliko burnih. Zastupnici iz Krajine jesu već ojevrvljivou. Nekoji su pristupili k vladinoj stranici, nekoi k stranici prava a većina njih ustroji poseban klub.

U Hercegovini nemogu oblasti nikako, da uvedu potpun mir i red. Ustaše pokazuju se često na različitim mjestih te napadaju na žandara ili na vojničke patrole. Ustašom pridružilo se ovih danah do 100 mladičah, koji su bili u vojniku uzeti. Ovako pojačane čete ustašah uznemirivati će i dalje zemlju pa će još mnogo krvi dok se u »na« Hercegovina očisti d malo danah našli dva vojnika, ustria jih pala u kret

Njemački carevi vratilo se u Berlin iz Rima, gdje je bio u posjetu kod kralja i u audienciju primljen od pape. Njemačke i talijanske novine pišu o tom posjeti sa velikim oduševljenjem. Carević nemože se zbilja potužiti, da ma bijaše uzkracena kod rimskog dvora jedna čast koja ga ide kao budućeg vladara Njemačke. I sam sv. Otac primio ga je — u koliko to sadašnje okolnosti njemu dopuštaju — svim dostojanstvom.

U Srbiji postričljano je prošlog mjeseca mnogo vojvoda i prvaka radikalne stranke za koje se dokazalo, da su sudjelovali kod poslednjeg ustanka. Kralj Milan imenovao je li promjestio 30 okresnih poglavara. Sadašnje ministarstvo zaključilo je ovu skupštinu raspustiti te novu mjeseca februa sazvati.

U Italiji su još uvijek na dnevnom redu demonštracije u duhu Oberdanka. Vlada zatvori ovdje i ondje po kojeg nomirajka na domala pojava se novi demonštranti na drugom mjestu.

Francuzki general Coubert odražao je pobudu u Tonkinu zauzov važno mjesto Sontay. Ova dogodnja mogao bi poplašiti Kinu i Ananite pa je nado, da će doći izmedju Francuzke i Kine do mirnog rješenja Tonkinskog pitanja. Pronosao se glas, da se iz Americi, ukralo viho Iracna, protivnikah Englezka, koji su nakanili pogubiti sadanjega predstojnika onglezskog ministarstva lorda Gladstona, te zadati u obće englezkoj vladi, gdje god njim moguće bude strah i trepeta.

U španjolskom saboru nastao je razdor izmedju vlade, i najveće stranke; vodja te stranke Sagasta nije sporazuman sa nekojimi prodlozi španjolske vlade.

U turskoj ide sve po tursku. Činovnici i vojnici čekaju mjeseca i godine na kukavnu svoju plaću jer su državno blagajno prazno nu kod svega toga, zaključeno je još, da se gospodi ministrom plaća podvostruči. Bar će oni — makar oni jedini biti — znati, da je u Turskoj ipak dobro.

Franina i Jurina.

F. Za pet zloć krnjeških i Jure moj je te ne bin tučas poznal, skem ves toliko let šendikan. Ti si se vas promeni i prohukal.

J. A ča ćeš no Franino moj Imamo ne budi Bogu zamereno, malo više bozje kapljice, pak i ti znaš, da vinca gladi lišca a ki ima neč više nego mu za težak pas, more za kapljica kukov krajar tokat pak hiti čagod boljega va se čagod na se. Ter znaš li, najbolje, da je već bila zadnja doba, da sezmalo pokrepan. Bormiča me je bilo već stran me ljudi pod, vame ja jedno kože kako i medved.

F. Ne misli ne, da mi je to žal, ter mi ni na srcu zraslo. Da ti pravo reče, baš mi je drago, da si se po našu starinsku obukal.

J. Šurenjak ni Kralj nisan, da bi se po njih u nosil. Ma i ti si Frane vavek do sado goslaniti i goloruk plehutal a sada borne te vidil va jaketično.

F. Znašća ti je Jura. Tamo sa vaše strani Ueki lagije pridete do pesti vuni pak van ženi toma spredu, susedi za mali beči stku a va grofovem je dost vodi ovo loto kate van sukno stupičaj ali valjaju. Mi drugi, a naše struni Ueki, pridemo lagije do krajarca; mi smo veći zližiganti pak se malo bolje nosimo i ku ter ku mericu više popijemo nego vi.

J. Baš je lepo, da smo se obadva valje na početke leta malo polihali, zađ neka govori ču ki oče, ča je lepše, lepše. Od sada čemo se ako Bog da, vija put, videt i neče, nam, moć ovaikov suki vraniti za poštol tanečiti. F. Poštena ti Jura yera! Sada dajmo malo onu starinsku, ter ju nismo već leto dan. F. i J. Na tom mladom letu veselimo se!

Različite vesti.

Našim čitateljem. Koji nekani držati. Naše Sloge molimo ga, da nam ovaj broj na vremen vratite ujedno — akopam štogod duguje u pripisati izvoli.

Današnjemu broju prilozhen je poziv na predplatu na časopis „Politika.“ Ubiho ga vino. Pod tim naslovom donesti čemo u budućem broju potetak veoma zanimlive, za naš narod osobito poučide pripovidece, našeg zemljaka i poznatog romanopisca g. Jona Stoisikoga (Brazecanina) komu od zraa na patriotičnom maru hvallimo, te njegov recept našim zemljakom (učenicim i velenicim) nalazećim se u Hrvatskoj što poljue preporučamo; te željiv čovjek samo od krunih Promjene u Krčkoj (Vejskoj biskupiji, M. č. g. Antun Andrijić, do sadanji blisk, kapelan ide za upravitelja, na Unije, a ondašnji upravitelj m. č. g. Jura Čubranić prelazi kao koradni namjestnik i duhovni pomoćnik u Osor na mjesto M. čiel, bisk. Nikola Sparožića koji bje imenovan biskupskim kapelanom gospođin Antun Gršković do sadanji upravitelj na Korniku pošto je na nauke u Rim, u njegovu mjesto bi odredjen mladomislak č. g. Mato Mahula. Mladomislak č. g. Toma Bogović pošto je za duh. pomoćnika u Rab, a mladomislak č. g. Mato Oršić i Antun Pratiš imenovan su koradnim namjestnicim i duh. pomoćnicim u Kriku, došim do sadanji koradni namjestnik i duh, pomoćnik M. č. g. Josip Zlo-Ključid nastupio je, privremenu mirovinu.

Ivan Capellari prošit podastni kanoniku Pazinu preselose se koncom p. m. na vječnost. Pokojnik bijaše dušom i tielom zuzet za, poljajlanđanje; iste a k tomu je i živo radio vječni mu pokoj! Imenovanja u mornarici. Pomorskim kapetanom dugie plovithe imenovao je pomorski častnik Antun Maver Oktavijinov. Iz maloga Lošinja. Pomorski častnik imenovan su sildeći pomorci. Buntliki Antun Bartulov iz Kudista; Donk Arpad Adolfov iz Sigeta; Skopinid Josip Vjekoslav i Maloga Lošinja. Slavjanska čitaonica u Trstu imala je u nedelju 30. p. m. glavnu skupštinu na kojoj je odbor izvestio a kupštinare o svom godišnjem djelovanju. Izabranih bijaše novi odbor. U budućem broju donesti čemo obširnije izvješće jer nam to za danas prostor lista nedopušta. Politčko druživo „Edinost“ obdržavalo je dne 20. p. m. svoju glavnu skupštinu, na kojoj bijaše izabran novi odbor i više važnih predlogah poprimaleno. Dne č. t. m. imade, novi odbor prvu sjednicu. Predsjednik mol, da se dostave k toj sjednici svi nevolzabrani odborceli, zamjenici i povjerenici jer će se odbor konstituirati. Buduć dn je to druživo od velike važnosti za naš politčki život, avratit čemo se prvom zgodom opst na to druživo. Trčćanska škola. Imade dne 18. t. m. svoju godišnju skupštinu u svoji prostorijah: Via Coroneo kod Judimann. Glavna točka dnevnoga reda bili de izbor novoga odbora, a mi želimo, da bude taj izbor što sretniji.

Raznim čitaonicam. Od večine čitaonica primili smo jur predplatu — na čemu njim hvala — nu neče nam one zaletu u grteh upisati ako se pritužimo, što nam skoro odasvud poslase najvažni predplatitel, kojim šaljemo list skoro izpod očne. Ako je ikomu teško žrtvovati 5 for, na godinu, to će tu žrtvu društva kano što su čitaonica lagije pregovoriti nego li pojedinci. Naše rođubivje čitaonice, ča nam zaletu u pomoć priteći, da uzmogom našemu slroti seljaku u Istri, što jeftinije list slati.

Izbori u Tinjanu. Kod nedavno ministri izborah u Tinjanu pobjedila je stajipio (?) krnješka ili šarenjačka stranka, pobjediv svako jakih nezakonitosti. Naši sviestni biraci uočihle utok prošit tim izborom, naveštiti sva nedjela i sve nezakonitosti izveiene od predjelnah pazinske gospode. Namjestništvo u Trstu uvažilo je pravednu tužbu naših prijateljah i uništilo protuzakonite izbore u Tinjanu. Preporučamo prijateljem, tinjanske občine, da bi-lje i rade dok je vrijeme jer će druga borba biti valjda žestija nego li prva.

Umjetnost. Piše nam ovdješnji prijatelj umjetni: Ovih sam danah posjetio našeg Rendica u njegovom atelieru. To sam imao priliku diviti se kipu, što mu ku je napravio gosp. Ivanović za našegroli ni spomenik svog oca na ovdješnjem groblju. Kip predstavlja djevojčice, od kakvih

šestnaest, sedamnaest godinah u narodnom odelu, stedeću na grobu i vjano platu. Divna je to hrvatskih gorah vila; prijaznjag ljubeznjag lica, nježnjag izražaju nemožeš al ni pomisliti; izradjena je tako vjerno po naravi, da kad ju motriš, izgledava ti izprad očijuh glina iz koje je modelirana, te nevidiš do osoba, koja, reč bi, diše i misli!

Doista pravo je imao šuvani, ovdje živni ruski slikar kad reče: Rendić je dikti ponos nesamo Hrvatah već svih slavenskih narodah.

Iz Piana primili smo podulji dopis, koji se ovrće opet na neki dopis tiskan u poročkom listu „Istria“ dne 1. decembra prošle godine. Prostor lista nedopušta nam, da taj dopis danas tiskamo već čemo jednostamo spomenuti; kako su plicanski šarajaci zagriženi neprijatelji svega, što se hrvatskim imenom krsti. Tamošnju školu pohadjaju skorozaključivo djeca naša narodnosti. Trebalo bi po želji tih talijomanih tako učitelja, koji bi tu našu djecu odnaredio, koji bi ju savim potaljanio. Buduć nšu u tamošnjem vjedomom učitelju g. Antunu Nežid-u pitali takova prijatelja, stoga, na sve načine nastoje, da ga ocrne, samraze, da ga tim lagje izrinu, jer neradi za bliženu zemlju. Taj rođoljubivi učitelj zahinut za dobro širokmašnog puđanstva postužuje, isto rieđu i savjetom, noštadi ni vremen ni truda da pomogne bud-šim onom našem zapuštenom narodu.

Uprav to je trn u oku naših zakletih dušmanah, pa zato ogovaraj i piši laži u novine držeć se one i pak ča se nešto vjerovatli.

Neka znaju oni, kojim nije po volji, da se čovjek vršeti svetlsto svoju dužnost niko sa nobeži te da mu nemo nitko strahiti a njanjanje onaj, koji nije prigodom doznaka Njeg. Velikanstva u Pazin hito ostati u Istri, Značemo mnogo toga pa ako treba, izjetit čemo na vidjelo!

„La Patria.“ Pod tim imenom vele, da će početkom nova godinu početi izlaziti list u Kopru. Mnogi se nalmo ne služu s plašljivim poročko „Istrije“, na mnoge je ona i napadala, pak s toga taj novi list. Duša da ča mu biti dr. Gambini. Do mala vidit čemo, kakav će biti.

Pomorske vesti.

Nevreće na moru. Austro-ugarski bark „Lealtas“ svojima petoricu Hlođana plovio je Liverpoola za Rijeku, crkut ugljena izšlo se 19. prošloga mjeseca decembra ulazeć u tjesnac Gibraltar. Kapetan Pavlatić i sva ostala momčad, osim dvojice, nadože u valovih svoj grob. Pred pet ili šest godinah, isti kapetan Pavlatić, plovio je Englezke za Kinu, razbio se na jednom otočiću blizu Sumatre, isto tako ulazeć u jednu tjesnac, nu onda se vedina momčadi i on sam spasili, došli mu se žena, koja je u njim putovala, utopila. Čovjek bi skoro pomislio, da je i njemu sudjeno bilo u pućati morskoj poginuti.

Na 8. istoga mjeseca potonuo je na sred široka atlantičkoga oceana drugi austro-ugarski bark po imenu „Andrea B.“ (prilo se zvao „Tredi duhrovački“) svojina trčćanskog brodovlastnika Andrije Benusaia. Momčad ovoga broda bila sretna, jer se sva spasila. Koji je uzrok tomu potonuću, još se nezna.

Dne 30. pr. decembra odjedrlo je iz Rieke za Bonu austr. ug. bark Marie kap. Ant. Minak, al već istoga dana nauče se na otočiću svetioniku Gallici blizu Lošinja. Iz Pule odposlan je onamo ratni purobroč „Trilon“ da ga izvuče.

Kata sraća zatekla je i brod „Urin“ jedreći iz Rieke za Cotte. On se nasukao na otoku Unie, i teško da ee ga spasi.

Stromani mornari.

*) Doznajemo u poslednji čas da se i kapetan spasio.

Kretanje austro-ugarskih brodova u tuzemstvu i inozemstvu.

Dojedrili u Rijeku 22. prosinca: Toni C. kap. Kutaričić iz New Yorka. Hrvat, kap. Golubović iz Aleksandrije. Kostriana, Pajković iz Jakina. Kalk, Uradčić iz Pula. Demetri-Pobor iz Trata. — 23. prosinca p. b. Tihor, Randičić iz Liverpoola. P. b. Baran, Kameny, Sterk iz Cella. 25. prosinca p. b. Jona Raudi iz Porto Vende.

U Baturist: 15. prosinca, bk. Sušak, Rindičić iz Maršilje.

U Bari 17. prosinca bk. Marietta C. Ivančić iz Rieke.

U Cella 21. prosinca Capricorno, Pezeji iz Rieke. Industrie, Sodić iz Rieke. Agulla. Tidue iz Rieke. Gregorius, Antončić. 23. prosinca, Gino, Jučić

U Gibraltar 18. Stefanije, Randičić iz Rieke.

U Havre 21. prosinca Tiza iz Rieke.

U Maratju 22. prosinca, Etra, Kozuličić iz Tripola. Bica. Karaničić iz Aleksandrije. 25. prosinca Carlu, Bakrčić iz Rieke. 26. prosinca Caterina Štuk, Novak iz Maritopolja.

U Riposto 17. prosinca bk. Giovanni D. Dulčić iz Cotte.

U Palermo 23. prosinca Lagittirio Sodić iz Rieke.

U Savonu 23. prosinca Amor, Premuda iz Varizana.

U Mijetko 24. prosinca Saperbo Matković iz Odesse.

U Civitavecchia 22. prosinca Marietta B. Školečić iz Maršilje.

U Messini 18. prosinca. Ezio, Premuda iz Maršilje.

U Aleksandriju 12. Varsak, Škopinid iz Maršilje. 18. prosinca Olga, Radoničić iz Maršilje.

U Tolun 22. Maratona, Gojdančić iz Toluna.

U Questova 27. prosinca Milan, Vukašović, iz Jave

U Carigrad 14. prosinca Vesta, Radiniri iz Berdjanske. 16. prosinca Teodosia T. Trojanović, 19. prosinca, Leandro, Gladinčić iz Maloga Lušinja Tigr, Zotti iz Trata.

U Cagliari 21. prosinca, Maylath, Peršić iz Maršilje.

U Trstu 27. prosinca Mater Škopinid, 28. prosinca Nuovo Ciriaco, Tomaničić iz Laurion.

U Melbourneu 31. listopada Ciro, Martinoličić iz Bang-kok.

U New-Orleansu 12. prosinca Attivo, Kosovičić za Trst.

U Taragoni 20. prosinca Milica, Trojanović za Oran.

U Rieko: 24. prosinca Urin, Bahlić za Cotte, 29. prosinca: Marie Minak za Bonu.

U Bari: 17. prosinca Emerico, Minak za Brindisi.

U Cella: 19. prosinca Franky, Galbić za Froy-Benton.

U New-Jorka: 10. prosinca, Imp. Franc. Glus, Premuda za Trst.

U Marit: 16. prosinca, Viganj, Kovadević, za Maršilje, 17. prosinca Lamok, Vekarić za Maršilje.

U Bonu: 20. prosinca Luasignano, Gladinčić za Cardiff.

U Maršilje: 24. Prosinca Aurora M. Keršić za Martiniku.

U Carigradu: 17. prosinca Vesta Radinirić za Barcelonu, 17. pros. Leandro Gladinčić za Batum, 17. pros. Tigr, Zotti za Batum.

U Port-Eadon: 12. pros. Margarita, Ragušin za Havre.

U Riposta: 19. prosinca. Giovanni D. Dulčić za Trst.

U Kardiffu: 24. prosinca Ararat, Farlan za Pul.

Na prolasku. Kod Tarife: 17. prosinca bk. Figlio, Rafšić, za Pul.

NEUKU NAUKA.

Da kostanj ne saginje preporuča neki M. Ferrari stiešču sredstvo. Ponajprije probere sav kostanj; što je nezdravo je popuacne kore te se odstrani, a što li zitravo metne se u posudu pa polje vo dom i dobro promješa. Ta voda mionja se svaku 24 sata kroz 8 danah. Zatim se kostanj razmatre po dobu i donomic promiješaj, dok se god dobro ne osuši. Ovim načinom veli Ferrari reši se kostanj neke škodljive kiseline, koja proizvdaja gnjiljivo kostanja.

Kako lik protti gamadi (šenci, uši) kod totuđine (peradi) preporučuju nekoli go spodnji sje. Inuadeš li u kokošnjaku i škodljivih životinjah, poškopri ga vodo pak ga pospi mokoło sjanaj. Da se i znakote na kvacki šenci ili da se ih osk hoiti, valja mjesto gdje ona sjedi, sanjat posipati.

Kako čaš sačuvati štorup (vrhnje) kro više tjeđanah? Friško vrhnje skuba se u staklenicu, koju se dobro zatvori, slanom omota i u posudi studenom, vodom napunjenoj nu ogunj postavi. U toj posudi ostane staklenica stoka voda uzavrije. Iza toga izvad se staklenica iz vode, grio umoči se u raztaljenoj smolli ili vosku po se odnese u pivnici ili u koje hladna mjesto.

Listinica Uredničiva

Gg. predplatnikom, koji su nam poslali predplatu za tekuću godinu javljamo, da ćemo u buduće u listovima donasiti po četna imena i Poštu onih, koji su nu ciju li po godinu predplatu poslali.

Trgovačke vijesti.

Kava sveudilj uzdržane cijene. Rio od for. 56-72; bolja f. 73-96. Laguna for. 65-73. Portorilko for. 94-115. Moka for. 116-123. Cukar obzirom na vrijeme razmjerno nizke cijene, prve Marke gotova roba od f. 27-28.50. Uže obično za jelo for. 43. - Dalmatinsko for. 45-47. Talijansko fino for. 72-88 po kakovci.

Lutrijski brojevi.

Table with columns for location and numbers: Beč 1. 52. 61. 58. 23. Grac 50. 66. 31. 61. 7. Temešvar 84. 80. 31. 34. 81.

Javne zahvale.

Onomu dobrotvoru iz kotara podgradskog, koji opetovano daruje predplatu za više jelšanskih štitaljeh »Naše Sloge« budi izrečena ovim najljepšom zahvala.

„Slavija“

uzajemno osjeguravajuća banka u Pragu. Podpisanim izgorio je nođu dne 10. novembra 1883. skadanj, koji je bio na sreću kod banke »Slavije« osiguran.

U Mavrih-Sroki, obdine

Kastav, dne 2. decembra 1883. Ivan i Anton brada Ferlan kbr. 24/58.

za delavsku školu u Kastvu darovali su: G. Spinčić Mate, Matulji, 33, 1 for. - G. Milčić Ivan Lušian, Matulji, 38 st., 4 for. - Jarda Antun, Rubeš, 23, 20 nvč.

Dođim se gospodi darovateljom najtoplje zahvaljuje umoljavaju se svi oni, koji su u isto imo obođali i uplatili po koju svotu, neka izvole istu šim prije uplatiti, jer je kustavska obdina dobavila već za školske svrhe kaštal u gradu Kastvu.

Trgovina finih jestvinah

Antona Paporotti u Trstu

Silje uz poštansko pouzede u paketihi od 5 kila franko i brez svakoga troška vozarine i mitnice (dacije) prekomorskih jestvinah, konservah, finih domačići i tudjih kano i pravo Slivovico hrvatske.

Advertisement for Petar Podgornik, a wine merchant in Sežani. Text: Skladište svak ovrstnih čavlah i čavličah za živinu, posloste podkove i druge ručne železnine. Petar Podgornik, u Sežani.

Advertisement for Petar Skarel, a watchmaker. Text: Prosta i fina roba! PETAR SKAREL krojač u 53. Matuja kod Katiže preporuča P. n. obćinstvu u okolici svoju prodaju muške robe na metar i uslvenu.

Advertisement for 'Buon Pastore' wine. Text: Objava. Ponizno podpisani časti se uljudno objaviti sl. p. n. obćinstvu i o. k. posadi u Trstu, da jo otvorio opet dne 24. novembra već odavna poznatu, sada posvo obnovljenu gostionu: „Buon Pastore“

kođer ovdašnje, na daleko poznate tvrduke Emilio Bouillon, sva ta vina prodaje po najnižih cijenah. S poćitanjem G. Hochwind

Advertisement for 'Cvjet proti trzanju' (Flower against rheumatism). Text: Bez ove obranbene znamke, zakonom štice, imade se taj liek po dr. Malčiću smatrati kano padielan. Cvjet proti trzanju, po dr. Malčiću, je odlučno najbolji liek proti kostobolji i reumatizmu.

Advertisement for 'Zahvala' (Thanks). Text: Gospodinu J. pl. Trnkoczy-ja, lekara u Ljubljani. Moja je majka od kostobolje na nogi silne trplja i razne domaće liekove bezuspješno rabila.

Advertisement for 'Planinski bilinski sirop kranjki' (Mountain medicinal syrup). Text: Planinski bilinski sirop kranjki, izvestan proti kašlju, hripavici, vratobolji, prsnoj plućnoj bolesti i staklenica 50 nvč. Koristitij nego li svi u trgovini se nalazoi siropi.

Large advertisement for Giovanni Jahnell watchmaker. Text: GIOVANNI JAHNEL AL CORSO N°19 - FONDAZIONE ANNO 1830 TRIESTE. The ad features a central illustration of a watch mechanism and is surrounded by numerous small clock faces and decorative elements.